

JU 52 LN-DAH Falken

Tekst og foto: Kjell Dahle

Ju 52 3m var et transport- og passasjerfly utviklet og produsert i Tyskland på 1930-tallet. "Det Norske Luftfartsselskap" bestilte i 1935 tre fly med flottører av Junkers-fabrikkene. Flyene ble satt inn i kystruten Oslo-Kristiansand-Sola-Bergen. I 1937 ble ruten utvidet med Bergen-Tromsø. Etter krigen ble ruten utvidet helt til Kirkenes.

LN-DAH Falken på Sola sjø 1938. Bilde: Stavanger byarkiv

Flyene fikk navn "Najaden" (LN-DAF), "Falken" (LN-DAH) og "Hauken" (LH-DAI).

LN-DAH «Falken» ble første gang registret 1. juli 1936, og satt inn for å fly kystruten. Dette var de første årene bare sommerruter, det var en lang og krevende flyging uten tilfredsstillende navigasjonsinstrumenter. En alvorlig ulykke skjedde 16. juni i Sogn da «Havørn» fløy inn i en fjellvegg i tett tåke. Alle omkom.

«Falken» fikk en gang småskader da det krasjet med en fiskebåt i Tromsø.

Da krigen kom i 1940 ble Falken sammen med de andre flyene beslaglagt av tyskerne. Flyene ble sendt til Tyskland. Falken fikk tilbake den opprinnelige betegnelsen D-AQUI, og navnet «Kurt Wintgens».

Flyet ble malt i tyske kamuflasjefarger i Travemünde, og så sendt tilbake til Oslo, hvor det ble satt inn i helårs ruteflyging mellom Trondheim og Tromsø.

Etter krigen ble flyet tilbakelevert til DNL/SAS. «Falken» fikk nytt navn: LN-KAF Askeladden. I 1948 ble flyet satt inn i ruten Tromsø-Kirkenes fram til 1956.

I 1957 ble flyet solgt til Ecuador, fraktet med båt, og fikk ny registrering HB-ABS *Amazonas*. Her ble det brukt i ruteflyging fram til 1963.

Seks år seinere ble det solgt til USA, restaurert og brukt i flyshow av private eiere. Det fikk registrering N52JU «Iron Annie». Fremdeles i drift, ble det solgt til Tyskland i 1984. Det fløy over Atlanteren via Grønland, Island, England til Hamburg. Her fikk det tilbake sin gamle registrering D-AQUI med navn «Tempelhof». Det ble brukt til oppvisninger og flystevner.

I 2015 ble flyet satt på bakken med tekniske feil, med restaureringsplaner for museumsformål. Men det er fremdeles en mulighet for at det kan fly igjen (2020).

Norge har to JU 52 i utstilling på museer. Norsk Luftfartsmuseum i Bodø har en JU 52 malt i DNL sine farger. Flysamlingen på Gardermoen har et fly i militære farger, tatt opp fra Hartvigvannet ved Narvik.

Modell av LN-DAF Najaden på Sola Sjø 1939

Tekniske spesifikasjoner:

Rolle	Passasjer og transport
Besetning	3
Vingespenn	29,25
Lengde	18,80
Høyde	4,50
Nettovekt	6560 kg
Toppfart	260 km/t
Topp høyde	4800 m
Motor	3 x BMW 132T-2
Rekkevidde	1400 km

Kilder:

wikipedia.no

Norsk Luftfartsmuseum.no

Forsvaretsmuseer.no

europairlines.no